

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty a soudkyň Michaely Bejčkové a Sylvy Šiškeové v právní věci žalobce: **R. F. I.**, zastoupeného advokátem Mgr. Tomášem Císařem, Vinohradská 1233/22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti nezákonnému zásahu žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 4. 2021, čj. 11 A 110/2020-32,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 22. 4. 2021, čj. 11 A 110/2020-32, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce, držitel zaměstnanecké karty, dne 24. 7. 2020 oznámil žalovanému změnu zaměstnavatele podle § 42g odst. 7 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky. Žalovaný žalobci dne 19. 8. 2020 sdělil (ve smyslu § 42g odst. 9 zákona o pobytu cizinců), že nesplnil podmínky požadované pro změnu zaměstnavatele, neboť doložil dohodu o skončení pracovního poměru u stávajícího zaměstnavatele v prosté kopii, a nikoli v originálu, úředně ověřené kopii či v autorizované konverzi.

[2] Žalobce se u městského soudu domáhal ochrany před trvajícím nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím v tom, že žalovaný nevyzval žalobce k odstranění nedostatků podání a místo toho formalisticky konstatoval, že podmínky pro změnu zaměstnavatele nejsou splněny.

[3] Městský soud žalobu odmítl. Dospěl k závěru, že sdělení o nesplnění podmínek pro změnu zaměstnavatele držitele zaměstnanecké karty, které bylo vydáno podle § 42g odst. 7 zákona o pobytu cizinců, je meritorním rozhodnutím o veřejných subjektivních právech ve smyslu § 65 s. ř. s., a zásahová žaloba je tedy jako subsidiární prostředek ochrany nepřipustná.

[4] Žalobce (stěžovatel) podal proti usnesení městského soudu kasační stížnost. Namítá, že rozhodnutí žalovaného je nesprávné a nepřezkoumatelné a stejnými vadami trpí i rozhodnutí městského soudu. Městský soud se řádně nevypořádal se všemi žalobními námitkami, místo toho jen zopakoval závěry správního orgánu. Současně stěžovatel napadá závěr, že je sdělení podle § 42g odst. 7 zákona o pobytu cizinců meritorním rozhodnutím. Správní orgán neprovádí seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí a případné odvolání je odmítnuto jako nepřipustné. Sdělení tedy není rozhodnutím, „*na základě čehož došlo k nezákonnému zásahu*“.

[5] Žalovaný navrhl zamítnutí kasační stížnosti. Setrval na tom, že stěžovatel nesplnil podmínky pro změnu zaměstnavatele, a na jeho oznámení je proto třeba hledět, jako by nebylo učiněno.

[6] Před vypořádáním kasačních námitek NSS zkoumal, zda napadené usnesení netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Shledal přitom jinou vadu řízení před městským soudem, která mohla mít za následek nezákonnost napadeného usnesení (§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.) a pro kterou je NSS povinen rozsudek zrušit i bez návrhu (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[7] Touto vadou je skutečnost, že městský soud stěžovatele předtím, než odmítl jeho žalobu jako nepřipustnou, nepoučil o tom, že hodnotí odlišně povahu sdělení o nesplnění podmínek pro změnu zaměstnavatele držitele zaměstnanecké karty, a nevyzval stěžovatele, aby tomu přizpůsobil obsah žaloby.

[8] Žalobce nemůže mít újmu z toho, že omylem zvolil nesprávný žalobní typ, nehledě na to, zda se judikatura k této otázce změnila, byla jednotná, nejednotná či byla již sjednocena, nebo se k povaze určitého úkonu dosud nevyslovila. V takovém případě musí být žalobce poučen o tom, že soud odlišně hodnotí povahu úkonu či nečinnosti správního orgánu, které mu byly předloženy k přezkumu, a vyzván, aby tomu přizpůsobil obsah žaloby (rozsudek NSS ze dne 21. 11. 2017, čj. 7 As 155/2015-16, č. 3687/2018 Sb. NSS, *EUROVIA*, bod 62). Ačkoli byl rozsudek ve věci *EUROVIA* zrušen nálezem Ústavního soudu ze dne 15. 5. 2018, sp. zn. II. ÚS 635/18, důvody zrušení se tohoto závěru netýkaly a NSS se tohoto právního názoru přidržel i v další rozhodovací činnosti. Zejména ho potvrdil v usnesení rozšířeného senátu ze dne 17. 9. 2019, čj. 1 As 436/2017-43, *Soubhlasy II*, č. 3931/2019 Sb. NSS, bod 35, v němž ještě dále upřesnil, že není nutné vyzývat žalobce k úpravě žaloby, pokud je z okolností jasné, že žalobce zvolil nesprávný žalobní typ úmyslně, popř. pokud odmítnutí „nesprávné“ žaloby nemůže způsobit žalobci újmu (např. pro projednání správného žalobního typu nejsou splněny procesní podmínky, nebo žalobce zároveň podal „správnou“ žalobu, která bude věcně projednána).

[9] V této věci sice v okamžiku podání žaloby (19. 10. 2020) existovala judikatura městského soudu k povaze sdělení o nesplnění podmínek pro změnu zaměstnavatele držitele zaměstnanecké karty, ovšem velmi čerstvá (viz citovaná usnesení městského soudu v bodě 17 napadeného usnesení, z nichž první uvedené je z 6. 10. 2020 a jako jediné předchází podání žaloby). NSS výslovně potvrdil právní názor městského soudu až v usnesení ze dne 17. 9. 2021, čj. 8 Azs 56/2021-41 (předtím ještě dříve v usnesení ze dne

pokračování

3. 6. 2021, čj. 4 Azs 327/2020-44, v něm ale posoudil povahu sdělení spíše implicitně). Jak však vyplývá z předchozího odstavce, (ne)existence předchozí (ne)jednotné prejudikatury není z hlediska poučovací povinnosti soudu podstatná. Podstatné je, že NSS současně nezjistil, že by v této věci byla naplněna některá z uvedených skutečností, pro které není třeba vyzývat žalobce k úpravě žaloby.

[10] Městský soud tedy zatížil své řízení vadou, protože stěžovatele nepoučil o tom, že hodnotí povahu sdělení podle § 42g odst. 9 zákona o pobytu cizinců jinak než stěžovatel, a nevyzval ho, aby tomu přizpůsobil obsah žaloby. NSS k této vadě přihlédl z úřední povinnosti, ačkoli ji stěžovatel v kasační stížnosti nenamítal, neboť v jejím důsledku mohla být stěžovateli odepřena soudní ochrana (obdobně též bod 34 usnesení *Soublasy II*). Rozšířený senát se sice vyslovil pro tento závěr v situaci, v níž žalobci zvolili nesprávný žalobní typ v důvěře v předchozí judikaturu sjednocenou rozšířeným senátem, která byla následně překonána; současně však uvedl, že soud je povinen žalobce poučit bez ohledu na to, zda se judikatura ke sporné povaze úkonu změnila, byla jednotná, nejednotná či již byla již sjednocena, anebo nebyla žádná. NSS nepovažuje za účelné rozlišovat mezi těmito situacemi ani z hlediska povahy vady způsobené chybějícím poučením o správném žalobním typu. Podle usnesení *Soublasy II* přihlédně soud k takové vadě z úřední povinnosti, tj. i bez kasační námitky. Toho se NSS přidržel i v nynější věci.

[11] NSS proto zrušil napadené usnesení městského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V novém řízení je městský soud vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). V tomto řízení městský soud stěžovatele poučí o tom, že sdělení o nesplnění podmínek pro změnu zaměstnavatele držitele zaměstnanecké karty podle § 42g odst. 9 zákona o pobytu cizinců hodnotí jako meritorní rozhodnutí o veřejných subjektivních právech ve smyslu § 65 s. ř. s., a umožní mu přizpůsobit tomu obsah žaloby, nezjistí-li současně, že to ve smyslu bodu 35 usnesení rozšířeného senátu *Soublasy II* není nutné. Rozhodne též o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti mezi účastníky.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. října 2021

Ondřej Mrákota
předseda senátu